

00:04 Andrei: Ascultati “Childlife: provocari de parinte”, un podcast creionat de Secom.

Bine v-am gasit! Sunt Andrei Dumitrascu si ascultati “Childlife: provocari de parinte”, un podcast creionat de Secom. Am astazi alaturi de mine un nume de referinta atunci cand ne gandim la conceptul de parenting in Romania. Specialist in parenting si creatoarea “All about parenting”, un program online de parenting bazat pe teoria autodeterminarii, cu experienta de peste 15 ani ca trainer si public speaker, invitata mea detine doua acreditari internationale in urma unor formari ca master trainer, coach si facilitator, dar si o acreditare care o recomanda mai tare decat oricare alta: este mama lui Amos. Urania Cremene, bine ai venit la noi!

00:49 Urania: Va salut pe toti! Multumesc pentru invitatie.

00:51 Andrei: Ma bucur foarte mult ca ai acceptat invitatia noastra. Si voiam sa-ti spun inca de la inceput ca apreciez stilul foarte personal pe care il ai, prin care te adresezi parintilor din comunitatile pe care le accesezi, dar si pentru exemplele foarte clare si usor de identificat in viata de zi cu zi. Astfel, indraznesc sa merg direct in centrul subiectului nostru de astazi. Urania, e realist sa ne gandim ca putem creste copii de unii singuri?

01:19 Urania: Atata vreme cat nu e realist sa ne gandim ca ii putem face de unii singuri...Eu cred ca a ne gandi sa-i crestem de unii singuri este o cale care face ca totul sa fie greu pentru toata lumea. Eu cred foarte mult in puterea comunitatilor si cred foarte mult in energiile pe care toti oamenii din viata noastra le aduc in viata noastra, cred in modelele pe care copiii ar fi bine sa le aiba in jurul lor, chiar in afara parintilor. Cred in familii extinse, nu neaparat prin numarul lor, ci prin oamenii pe care ii aducem aproape de noi si care ne devin cumva ca membri ai familiei noastre. Deci eu cred ca, chiar daca suntem singuri, sau mai degraba singuri si, evident ca discutia se va concentra si pe ce inseamna sa fii parinte singur, cred ca e foarte folositor pentru toata lumea sa aducem in viata copiilor nostri si alti oameni, cu care sa aiba relatii echilibrate, carora sa le ofere, de la care sa primeasca, si asta e foarte greu de dus de cam orice parinte, ideea ca, de fapt, copilul nu iti apartine. Adica nu iti apartine in sensul de a face ce vrei tu cu el. Sigur ca i-ai dat viata si acest “al meu, dar nu-i al meu”, “e al meu, dar nu-i al meu” e foarte greu de dus, mai cu seama de catre mame care dau viata copiilor la propriu, desi copiii sunt – nu-i asa? – jumatate mama, jumatate tata. Dar rolul nostru pana la urma este sa-i crestem pe ei, asa cum sunt ei, si sa le fim doar calauze, sa le fim maestri, sa le fim coach, sa le fim modele, sa le fim prieteni,

sa le oferim atat limite, cat si libertate, dar nefiind ai nostri, atunci calea este deschisa catre a cunoaste si alti oameni. Deci nu, sa raspund clar intrebarii tale: nu e realist sa ne propunem sa-i crestem singuri si nu ne ajuta nici pe noi, nici pe ei.

03:22 Andrei: Urania, dar ce inseamna sa fii parinte singur? Ma intreb si din perspective viitoare la care poate voi fi expus. Ce inseamna din perspectiva ta “parinte singur”?

03:34 Urania: Parintele singur, asa cum cei mai multi care sunt singuri se autodefinesc, sunt aceia care nu au sprijinul sau prezenta celuilalt parinte. De foarte multe ori sunt mame care fie au ales sa aduca pe lume un copil singure fiind, fie si-au intrerupt relatia foarte devreme in viata copilului si fie tatal a ales sa aiba o alta viata, o alta familie si atunci nu se implica deloc in viata copilului, fie o face atat de rar, atat de sporadic, incat nu se poate discuta despre un copil crescut de doi parinti. Iar acest lucru se intampla si din cauza de deces, evident, sau unul dintre parinti pleaca din tara... Iar chiar daca ponderea parintilor care isi cresc copiii singuri atarna greu in favoarea, sau defavoarea mamelor, sunt fara doar si poate foarte multi tati care isi cresc copiii fara mama biologica. Cam asta inseamna un parinte singur. Acum ce inseamna “singur” mai departe, putem discuta pentru ca ce se intampla, de fapt, in momentul in care cineva dispare din viata ta – si poate si parintele, dar poate fi si-un partener – aproape intotdeauna universul, cum imi place mie sa spun, echilibreaza cumva lucrurile si apar in poveste, mai prezenti ca niciodata, parintii femeii care a ramas singura sau prietenii care se alatura, sau apare un alt partener. Deci cumva locul incepe sa fie incet-incet acoperit, umplut. Sigur, daca si ea isi doreste asta sau el isi doreste asta sau daca lasa loc acestui gol sa fie umplut.

05:16 Andrei: Urania, ma intorc putin usor-usor la cum ajungem la concluzia asta. Am citit si eu destul de multe incercand sa ma documentez pentru aceasta intalnire cu tine si am incercat sa inteleg cum afla parintii, cum afla cei aflati intr-o relatie, ca au luat cea mai buna decizie. Care e acel moment in care spun: “OK, aici trebuie sa pun stop si sa iau o decizie”. Cum stim? Cum stie un parinte ca a luat decizia cea mai buna?

05:45 Urania: Asta este o experienta foarte personala si uite, unul dintre lucrurile pe care nu le-ai mentionat la inceput si poate pentru ca nu este primul lucru pe care il afla parintii despre mine, este acela ca si eu am fost o mama singura, in sensul in care si relatia mea cu tatal lui Amos s-a intrerupt foarte devreme, in momentul in care copilul nostru a aparut pe lume, mai exact la zece

luni, si ca titulatura mea, asa cum m-ai recomandat tu parintilor care ne asculta, este mai bogata de ceva ani prin prezenta in viata mea a lui Aris, care-mi este fiu bonus al sotului meu de acum. Si sigur ca si pentru mine a fost o lupta atunci, adica cred ca niciun parinte nu se gandeste, sau foarte putini o fac – uite, sa nu intru intr-o extrema si sa generalizez – foarte putini sunt aceia care isi propun sa-si creasca copiii singuri. Pana la urma, in momentul in care alegi sa fii parinte, cumva iti creionezi, cel putin la nivel de asteptare, viata alaturi de celalalt parinte. Si nu e o ruptura pe care cineva si-o doreste. Acum discutam despre exemplul meu personal si am aflat in toti acesti ani de cand lucrez cu parintii ca nu e deloc singular. Ei bine, relatia mea cu tatal lui Amos a fost una destul de scurta inainte sa devin mama. Am avut o relatie de doar doi ani, nu am locuit niciodata impreuna inainte sa nasc. Multi ar spune: “Wow, dar asta e destul de iresponsabil!” Da, probabil ca la vremea respectiva a fost. Si ne-am mutat impreuna in momentul in care am venit de la maternitate. Si, evident pentru toata lumea, povestea asta poate fie sa creasca o relatie intr-un ritm accelerat, fie dimpotriva, sa o distruga, pentru ca sunt toate premisele acolo, nu? O femeie care a nascut de curand, cu hormonii razna, totul e diferit, toata viata ti se schimba, e foarte dificil sa lucrezi si la relatie, chiar si una foarte buna pana in acel moment, nu mai vorbesc de una nesudata inca. Si atunci ne-a fost foarte clar fiecaruia dintre noi, si ne e clar la fel si acum, ca n-aveam cum sa functionam si relatia noastra s-a rupt. Acum, discutand din nou despre propria mea experienta, eu zic ca a fost cel mai bine asa, pentru ca am fi putut ramane impreuna, am fi putut sa luptam pentru relatia asta, am fi putut sa mergem la consilieri, am fi putut, am fi putut. Doar ca acum, dupa zece ani, ne dam seama, fiecare dintre noi, ca a fost cea mai buna decizie. Eram foarte buni prieteni, suntem foarte buni ca parinti, facem o echipa grozava, dar n-am fi fost buni parteneri. Iar asta ne-a dat sansa, fiecaruia dintre noi, sa mergem pe drumul nostru. Acum, nu stiu in ce masura aceasta poveste este adevarata pentru toata lumea, pentru ca, raspunzand intrebarii tale, cele mai multe relatii care se rup dupa ce apar copiii, se rup in timp si nu dintr-o data. Foarte putine se intampla dintr-o data. Iar asta cumva tine de cancan-urile pe care le auzim in jurul nostru si, de regula, e implicata o a treia persoana in povestea asta. Unul sau celalalt afla despre o relatie extraconjugala si atunci povestea se rupe. Dar, de obicei, inclusiv in cazul acestor relatii extraconjugale, partenerii se lupta pentru relatie tocmai pentru ca sunt copii acolo. De obicei aceasta lupta dureaza si doi ani, poate si mai mult decat atat. Si de multe ori lupta asta, ca nu degeaba am dat exemplul meu, apare foarte devreme dupa nasterea unui copil, tocmai pentru ca cuplul trece prin noi experiente, prin transformari

uluitoare, prin absenta emotionala a femeii care se daruieste, cel putin in prima perioada a vietii copilului, copilului, neintelegerea partenerului despre ce are de facut in aceasta relatie nou creata intre mama si copil. Sunt atat de multe lucruri care se schimba si de aici multe relatii se si rup, chiar daca nu se rup de tot. Este si perioada in care copilul are nevoie de amandoi parintii. Deci nu stiu cand este momentul in care unul sau celalalt sau amandoi spun “Gata!”. Ce stiu cu siguranta e ca de cele mai multe ori, treaba asta vine cu foarte mare greutate si cu un sentiment de vinovatie fantastic de mare, indiferent daca vine de la cel care a rupt relatia, sau de la celalalt, care a primit ruptura, sau de la amandoi, tocmai pentru ca intrebarea ramane tot timpul: “Oare am facut ce trebuia sa facem?” Nu neaparat pentru noi, ci pentru copii. Deci momentul, cred, este acela in care simti ca locul tau, cu totul, nu mai e acolo, adica nu mai poti respira in acea relatie. Ai facut tot ce ai putut sa faci constient pentru a fi in relatie, nu pentru a-l schimba pe celalalt – atentie mare! – ci pentru a fi in relatie si nu functioneaza. Cred ca exista acel moment in sufletul si mintea fiecarui om care a trecut sau trece vreodata printr-o despartire.

11:02 Andrei: Urania, dar putem afirma ca doi adulti care se pregatesc si isi doresc sa fie parinti au o responsabilitate fata de viitorul copil in a intelege in ce punct se afla relatia lor? Pentru ca te-am ascultat foarte atent si inteleg ca e atat de important sa-ti dai seama cat de solida e relatia pe care o ai cu partenerul, partenera ta, inainte de a avea un copil, astfel incat sa-ti dai seama daca sunteti pregatiti sau daca va doriti amandoi acelasi lucru. Si o inteleg si o traduc ca pe o responsabilitate pe care eu, ca si adult, o am fata de copil in a ma asigura ca intr-adevar noi suntem OK si el poate sa intre in viata noastra. Este adevarat ce spun?

11:44 Urania: Ar fi fabulos. Ar fi fabulos sa fie asa, sa fim cu totii constienti sau mai constienti in momentul in care alegem sa devenim parinti. Pentru ca, de obicei – acum in cazurile fericite spun – doi oameni se intalnesc, se indragostesc unul de celalalt si, ca in orice indragosteala, e exact ce ti-ai dorit toata viata si sorbi cuvintele cuilalalt din gura si parca ne dorim acelasi lucru si ne place acelasi lucru si avem amandoi doua maini si doua picioare si doi ochi, “ce mult semanam!”. Pe acest fond, relatia merge mai departe, poate se intampla o casatorie, poate nu, e mai putin important asta, hai sa facem un copil. Or, la modul real, si asta o spun nu doar din perspectiva propriei experiente, dar inca o data, inot in aceasta mare a ceea ce inseamna relatie si relatia de parinte-copil de mai bine de zece ani si stiu cu certitudine ca relatia de cuplu, adica relatia de sot-sotie, iubit-iubita, nu are mare legatura cu relatia de parinte-parinte. Sunt doua

relatii total diferite. Si daca incepem sa le privim ca atare, incepem sa gandim partenerul de cuplu ca viitor parinte din alte unghiuri. Adica incepem sa ne uitam la cu totul altceva, pentru ca altminteri se intampla atat de des urmatorul scenariu: se naste copilul si foarte putin timp mai tarziu, ea spune: “Sa-i punem fes, sa nu raceasca, ca-l trage curentul.” Si el spune: “Nu, nu-i punem niciun fes. Sa se caleasca!” Si mai trece un pic de timp si copilul are comportamente negative si el spune: “Doar n-o sa permitem sa se comporte asa cu noi. Eu zic sa-l altoim”. Ea: “In niciun caz nu facem asta. Eu sunt anti-bataie. Eu am fost un copil batut si eu nu vreau asa ceva pentru copilul meu”. Si el spune: “Copilul tau? Dar este copilul amandurora! Pe mine m-a batut tata si uite la mine ce bine sunt! Daca nu ma batea, cine stie ce se intampla.” Si uite, incep sa apara discutii legate de educarea unui copil, de valorile, de principiile pe care ar vrea fiecare sa i le transmita, care – iata! – dintr-odata nu mai seamana. Si de ce nu mai seamana? Pentru ca, asa cum am spus, relatiile parinte-parinte si relatia de sot-sotie, iubit-iubita, sunt doua lucruri foarte diferite. Si da, ar fi fabulos, asa cum ti-am spus, ca doi oameni sa verifice, macar in discutii, despre cum vede celalalt cooperarea cu copilul, cum ii vede educatia, cum ar aborda alimentatia. Dar conflictele pe care copilul le are cu ceilalti copii? Cam ce am face daca s-ar intampla asta? Si tu ce parere ai despre relatia cu bunicii sau cu ceilalti, despre tableta, despre – nu stiu – generozitate, despre toate acele valori si principii care, de fapt, ne alcatuiesc ca oameni. Ar fi fabulos sa se intample lucrul asta si oamenii ar avea mult mai putine surprize in momentul in care ar deveni parinti. Dar a ne pregati pentru acest rol este inca ceva foarte departe. Pentru ca adevarul este – asa cum o vad in discutiile cu cei mai multi parinti – cei mai multi parinti nu stiu deloc la ce sa se astepte. Adica povestea asta cu copilul este atat de feerica si ne ghidam atat de mult de fantezia relatiei perfecte de trei, ulterior patru, aceste poze pe care le vedem peste tot cu copii zambind si imaginea pe care o avem noi despre a fi parinti impliniti, incat la propriu nu ne pregatim pentru treaba asta. Si tocmai pentru ca dinamica sociala s-a schimbat foarte mult si suntem atat de mult singuri si nu mai avem familiile extinse pe care le aveam acum trei generatii, noi nu am vazut, cei mai multi dintre noi, eu inclusiv, nici macar cum se schimba un pampers, pana sa devenim parinti. Nu am vazut cum se hraneste un copil, nu am vazut decat anumite momente din vietile prietenilor nostri care au copii, dar nu suntem cu adevarat inainturi, nu stim ce inseamna asta. Si da, pregatirea pentru asta, cu totul, la nivel mental, sufletesc, mi se pare foarte importanta.

15:58 Andrei: Si totusi, noi am crescut, cum ai spus si tu, ai punctat mai devreme putin, am crescut intr-un mediu cu o credinta. Am auzit destul de mult vorbind despre situatii tensionate, posibil divort, plecat. De multe ori se spunea: “Stai acolo, ca doar ai un copil de crescut! Ai facut un juramant. Trebuie sa stai acolo.” Separarea asta a parintilor care deja se afla intr-un moment dificil, se afla intr-un moment de cotitura, cat de dura este? Cat de mult incerc sa fac anumite lucruri pana in momentul in care sa-mi dau seama ca n-am alta sansa? Asta e! Cat de mult ma duc? Care-i limita asta? Neuitand in acelasi timp ca am un copil care simte, percepe toate aceste lucruri care se intampla in familie.

16:45 Urania: Categorie se intampla asta. Uite, as vrea sa inglobez cumva in raspunsul meu mai multe mituri la care te-ai referit si tu. Mitul, de exemplu, pe care-l aud foarte des conform caruia inainte familiile erau categoric mai echilibrate din moment ce divorturile erau mai putine si ca, cumva, generatie dupa generatie ne-am diluat la nivel de responsabilitate, am devenit mult mai egoisti, mult mai egocentrice, mult mai putin toleranti si mai dispusi sa lasam de la noi. Acesta este si motivul, coroborat cu toate aceste platforme online care ne faciliteaza – nu-i asa? – intalnirea cu alti parteneri, toate acestea coroborate duc la un numar mult mai mare de divorturi. Si raspunsul este “da, dar...”. Adica eu am credinta ca nici inainte relatiile nu erau mai echilibrate decat sunt acum. Stiu asta. Ma uit la parintii mei, ma uit la oameni de varsta a doua, a treia. Ai mei au acum amandoi...Tata a trecut de 80, mama, aproape acolo. Si stiu prin ce au trecut si-mi povestesc cum au luptat pentru asta, ca au fost fericiti? Nu-si puneau problema asa. Cei mai multi oameni inainte nu-si puneau problema fericirii. Acesta este si motivul pentru care multi parinti acum le spun copiilor lor de 30-40 de ani care divorteaza: “Dar de ce sa divortezi? Te bate? Sau bea?” Adica inainte rupturile se intamplau doar in aceste situatii. Femeile erau educate, crescute de mici sa fie neveste, sa fie sotii, sa lase capul plecat, sa creasca copii, sa gateasca, nu sa se gandeasca la ele vreodata. La fel cum multi barbati erau educati doar sa fie furnizori pentru familii, sa se duca la munca, sa faca bani si sa-si intretina nevasta si copiii. Nimeni nu ne-a invatat vreodata, cum nici pe parintii nostri, nici pe noi, ce inseamna, de fapt, echilibrul intr-o relatie, ce inseamna, de fapt, atingerea unei stari de bine pe care o putem atinge reciproc, ce sansa extraordinara este, de fapt, o relatie de cuplu, pentru ca este relatia in care nu ai cum sa te ascunzi de tine. Poti pune tone de masti si sa fii cineva cu prietenii, altcineva la serviciu, poti sa joci teatru toata viata ta. Dar cand ai un om langa tine in fiecare zi, nu mai ai unde sa te ascunzi. Si acel partener de cuplu iti devine cea mai buna oglinda. Si de aia spun ca

relatia de cuplu este, pe langa cea de parinte, una dintre cele mai bune sanse in viata noastra sa evoluam, sa ne invatam pe noi, sa ne depasim provocari, si frici, si bube, cum le spun eu. Dar asta necesita un pic de munca. Asa ca raspunsul meu la povestea asta – ca de asta am spus ca e “da, dar...” – este ca da, pe de o parte cei mai multi oameni acum nu sunt dispusi sa faca aceasta munca, si nu e despre a salva relatia, ci e despre a se intoarce la ei insisi si a se reinventa, a se repositiona, a intelege cine sunt cu adevarat. Si pe de alta parte, dupa ce faci toata munca asta, si cu tine, si cu celalalt, o sa-ti fie foarte clar daca este omul pentru care o sa fii acolo, daca ai facut, asa cum am spus, tot ce-ai putut si din partea cealalta nu vine ce te astepti, dar nu din pozitia unui om care da cum pumnul in masa si spune: “Eu vreau. Eu merit”, ci din pozitia celui care ofera in egala masura cu a primi. De aceea spun ca e totul intr-un echilibru la care ar fi bine sa ne uitam inainte de a ne uita la copii, inainte de a ne uita la cum ii afecteaza pe ei toata povestea asta, pentru ca adevarul este – si toate cercetarile o demonstreaza, cercetez fenomenul asta de tot atat de multi ani de cand sunt si eu despartita de tatal copilului meu – copiii nu sufera neaparat din cauza divorturilor. Nu exista nicio diferenta la nivel de echilibru emotional sau mental sau relational al unui copil dintr-o familie despartita cu unul, cu un copil dintr-o familie cu parintii impreuna, daca cei doi parinti se inteleg bine. Asadar instabilitatea copilului are legatura cu conflictele care se isca in cadrul cuplului. Deci nu conteaza, de fapt, daca suntem impreuna sau suntem despartiti. Conteaza cat de bine lucram impreuna. Pentru ca asa cum am spus-o la inceput, copiii sunt jumătate mama, jumătate tata, la propriu. Daca doi parinti reusesc sa faca echipa, indiferent daca sunt impreuna sau nu, atunci echilibrul se instaleaza. In schimb, daca ramanem impreuna, cum multi o spun, un alt mit, pentru copil, facem mai mult rau decat bine. Pentru ca da, asa cum bine ai spus, copiii iau totul pe nemestecate, mai cu seama cand sunt mici. Nu e doar despre comportamentele noastre pe care evident le vad, e despre emotiile noastre la care ei sunt conectati real. Cu cat copilul e mai mic, cu atat ceea ce spun este mai adevarat. Cred ca orice mama care ne asculta acum stie ca in momentul in care ea este furioasa, e nervoasa, este anxioasa, si copilul trece printr-aceleasi faze. Deci evident ca o relatie conflictuala isca in fiecare partener exact aceste ape tulburi pe care copiii le simt. Deci ei au nevoie de echilibru, in primul rand. Ei nu au nevoie de o casnicie. Au nevoie de echilibru si atunci aceasta lupta merita, si in interiorul cuplului, dar si in afara lui, pentru obtinerea echilibrului. Deci nu e daca ramanem sau nu impreuna, ci e despre cum facem sa fim doi parinti echilibrati.

22:40 Andrei: Spuneai de echilibru si de momentele in care decidem si ne asumam un drum. Hai sa zicem ca exista o decizie luata de comun acord sau doar de o singura parte si aici ma gandesc ce urmeaza. Cam cum se desfasoara din punct de vedere...Nu stiu. Cum organizez? Sincer, aici ma gandesc la zonele mai dificile, in care partenerii abia daca se mai privesc in ochi, efectiv e o tensiune crunta intre ei, nu mai pot coexista in acelasi spatiu. Tu cum ai sfatui parintii sa procedeze in acest caz?

23:17 Urania: E important sa intelegem un lucru: in momentul in care devii parinte si vrei, sau ai, aceasta constienta a faptului ca nu esti un parinte singur, adica nu ai adus pe lume un copil pentru tine, si intelegi ca ai de lucrat cu celalalt parinte care va fi acolo, e important sa intelegi ca celalalt va fi acolo atata vreme cat traieste copilul. Acesta e un lucru pe care foarte multi adulti care divorteaza nu-l inteleg, pentru ca atunci cand ai o relatie cu cineva cu care nu ai un copil, poti pur si simplu sa spui "La revedere!" si sa alegi sa nu mai vezi acea persoana in ochi vreodata. Iar daca o intalnesti, sa fie pur intamplator. Ai aceasta...Aceasta decizie este la tine. "Pur si simplu nu vreau sa te mai vad niciodata". In schimb, in momentul in care celalalt iti este celalalt parinte al copilului sau copiilor tai, aceasta alegere n-o mai poti face. Iar daca o faci, este una menita sa-i dauneze copilului, daca celalalt parinte este un bun parinte. Pentru ca si aici e o discutie, din nou lunga. Tocmai pentru ca foarte multi oameni nu sunt capabili sa faca o distinctie intre relatia de cuplu, care e dezastruoasa, si relatia de parinte-copil, care ar putea sa fie foarte buna. Si sunt foarte multi parinti care spun celuilalt parinte, exact in aceasta tensiune pe care o mentionai: "M-ai inselat, n-o sa-ti mai vezi niciodata copilul!" Sunt foarte multi oameni care spun treaba asta si asta ii face pe copii sa sufere. Si pe celalalt parinte, deopotrieva, care da, a gresit in relatia de cuplu, da, nu si-o mai doreste, da, poate ca n-a fost deloc un sot bun sau o sotie buna, dar asta nu il face sau o face sa decada din drepturile parintesti sau nu afecteaza relatia cu copilul. Deci e important sa intelegem faptul ca celalalt, atata vreme cat vrea sa fie parinte si e un parinte bun, adica in regula, va fi acolo toata viata copilului. Nu ai unde sa te ascunzi. Si asta este greu de dus, pentru ca vine cu constientizarea faptului ca e inca o relatie la care va trebui sa lucrezi toata viata. Adica, din nou, nu poti sa inchizi usa, nu poti sa dispari. E o relatie la care va trebui sa lucrezi, indiferent daca te repartneriezi, te recasatoresti, mai faci un copil, doi sau trei, sau esti parinte-bonus pentru copiii celuilalt partener, nou partener. E o relatie la care va trebui sa lucrezi. Si ce spui tu acum se intampla in foarte multe cupluri, adica relatiile sunt categoric tensionate. Sunt putini, foarte putini, oamenii care reusesc sa se uite unii in ochii

celuilalt, sa-si dea mana, la propriu sau la figurat, si sa-si multumeasca pentru timpul petrecut impreuna si s-o ia pe carari separate, dar cu inima impacata ca au facut cea mai buna alegere, ca au muncit la acea relatie, ca n-a functionat, si se despart asa. Sunt foarte putini acei oameni constienti care reusesc sa faca asta. La cei mai multi este cu foarte multe conflicte, multe conflicte. E cu ranchiuna, este cu ura, la multi. E cu greutate. Iar la foarte multi oameni, aceasta ranchiuna nu dispare nici dupa 15 ani. Este uluitor cat de multa durere pot suferi oamenii pe parcursul unor multor ani in urma unor relatii care s-au rupt asa, nediscutate, rani nevindecate, lucruri nespuse sau prea multe spuse. Si perioada asta e cumva fireasca la inceput, un an, doi, pana lucrurile incep sa se calmeze, e cumva firesc daca nu lucrezi constient la tine si la relatia cu celalalt. Dupa care, incet-incet lucrurile ar trebui, ar fi bine, sa se linisteasca.

27:13 Andrei: Si ma intorc din nou la copil. Cat de mult sau la ce varsta e OK, daca as putea spune vreodata ca e OK, sa implicam copilul in decizia legata de a ramane cu mama sau cu tata? Pentru ca stim ca de multe ori se intampla lucrurile astea, se fac aceste tabere, exact cum spuneai si tu mai devreme, si exista anumite teorii care avanseaza niste varste. De la x ani, copilul intelege altfel si poate sa treaca prin propriile valori si propriile filtre. Din punctul tau de vedere, exista o varsta de la care e OK sa putem implica copilul?

27:55 Urania: Uite, inainte sa ajungem la varsta la care am putea sau nu implica copilul, hai sa ne uitam un pic la ce stiu copiii despre relatia dintre parintii lor. Pentru ca in urma multor chestionare pe care eu si cu echipa mea le-am trimis parintilor – eu lucrând la un program pentru parinti despartiti – am fost socata sa constat doua lucruri. De ce spun “socata”? Pentru ca, la propriu, am fost socata. Cele mai multe relatii se rup in momentul in care copiii sau copilul are intre 2 si 4 ani, asadar foarte devreme in viata unui copil, sau din nou, o alta etapa, la adolescenta copilului, ceea ce mie imi spune ca, daca a ajuns la adolescenta, foarte multi parinti au ramas impreuna pentru copii, acum sunt mari, ne putem vedea de treaba noastra. Adolescentii, pe de alta parte, sunt foarte suparati cand aud de treaba asta. am stat de vorba cu foarte multi adolescenti despre acest subiect. Ei nu vor sa ne sacrificam pentru ei, adica nu vor. Ei vor sa aiba doi parinti echilibrati si fericiti. “N-am vrut sa ramaneti impreuna pentru mine. Eu vreau ca mama mea sau tatal meu sa fie fericiti”. Un alt lucru socant pentru mine este acela ca cei mai multi copii sunt pusi in fata faptului implinit. Mai exact, nu sta nimeni de vorba cu ei pe parcursul intregului proces care, repet, nu se intampla de pe o zi pe alta. Chiar si atunci cand e

vorba despre o alta relatie si cineva a aflat despre asta, procesul de rupere in sine este unul foarte lung, adica sunt ani acolo, sunt copii, sunt case cumparate impreuna, titluri de proprietate, conturi bancare. Sa nu mai vorbim de cele doua familii care intre timp au devenit una, prieteni pusi laolalta care mai apoi au de ales cu cine se vad. E foarte dificila ruperea, la propriu. Si cei mai multi parinti, asa cum am spus, nu vorbesc cu copiii lor despre asta. Cumva copiii sunt anuntati dintr-odata, aproape indiferent de varsta: “De maine, tatal tau nu o sa mai locuiasca cu noi.” sau “De maine ne mutam la mama.” Si de aici mai departe, fie sunt mintiti, la modul ca “Tati s-a dus sa lucreze in strainatate” sau “Mami e bolnava” sau “A plecat la parinti”, fie sunt pacaliti, nu li se spune adevarul. Si asta mie mi se pare cel mai important, pentru ca da, copiii vad, da, copiii simt, si da, fiecare fiinta umana are nevoie de certitudini, pentru ca asta ne ofera siguranta “de la acesti doi oameni care mi-au dat viata si viata mea depinde de ei”. Si atunci, avand nevoie de siguranta, avand nevoie de informatii, daca nu le primesc, incep sa mi le inventez. Si copiii isi inventeaza tot felul de povesti in care, de obicei, ei sunt aceia vinovati pentru ca parintii se despart, pentru ca foarte multe dintre certurile parintilor, aproape 80% spun statisticile, au in spate tocmai stilurile parentale diferite si pozitionarea diferita fata de copil. Celelalte fiind financiar, cultural si asa mai departe. Deci copiii se simt vinovati in tot acest proces. Si atunci, inainte sa discutam despre decizia de a sta la mama sau la tata – presupun ca la asta te refereai si aici am multe semne de intrebare si multa neclaritate nici eu si o sa explic imediat, multa neclaritate si eu si o sa explic imediat – este vorba despre sugestia mea, rugaminta mea, sfatul meu – si asta este dublat de toata literatura de specialitate pe care am citit-o – de a povesti copiilor despre ceea ce se intampla. Pas cu pas, etapa cu etapa, cu vulnerabilitate, cu sinceritate, fara sa-l critici pe celalalt parinte, fara sa-l invinovatesti: “Asa stau lucrurile acum. Incercam sa ne intelegem. Nu ne iese. Mergem la terapeut sau nu mergem. Uite ce-mi doresc eu, uite ce-si doreste tatal tau. Incercam sa gasim o solutie, s-ar putea sa nu ne iasa.” Copiii adreseaza intrebari si e bine sa stii sa raspunzi la ele. Si e in regula sa spui “nu stiu”. E foarte in regula sa spui “nu stiu”. Cateodata copiii vin cu niste intrebari care, efectiv, te lasa cu gura cascata. Adica te-ai astepta sa izbucneasca in lacrimi cand afla ca parintii se despart si prima lor intrebare este: “Cu cine ramane pisica?” sau “O sa mai merg la balet?” Adica pentru ei lucrurile sunt mult mai simple sau mult mai aici, acum. De aceea, e important sa intelegem un lucru: copiii traiesc in aici si acum. Pentru ei prezentul este foarte important, ei isi vor parintii impreuna, si-i doresc impreuna, asta e clar. Ca sufera cand parintii se despart, fara doar si poate.

Nu suferă doar în momentul în care sunt mari, destul de mari, și au asistat la atât de multe certuri, atât de multe scandaluri, încât rasuflă usurati când află că părinții se despart. Dar altminteri, nu, copiii își vor părinții împreună. Deci întrebarea nu este cum să facem să nu mai sufere, ci cum să le diminuăm suferința, întărind încrederea pe care o au în noi, răspunzându-le la întrebări, asigurându-i că vor fi iubiți în continuare, că iubirea nu se duce nicăieri, că suntem acolo pentru ei, indiferent dacă relația se rupe sau nu, că mami și tati vor fi mami și tati întotdeauna și...nu știu și nu știu.

33:25 Andrei: Spuneai foarte frumos, Urania, comunicare. Sincer, și eu cred, la orice nivel: adult-adult, adult-copil, copil-copil...Cred foarte mult în comunicare și am înțeles din ce mi-ai spus tu importanța implicării prin comunicare a copilului în anumite decizii astfel încât el să poată să înțeleagă momentul în care se află. Și mi se pare extrem de important pentru modul în care el se va dezvolta ca și adult și ulterior ca părinte, pe baza acestor informații pe care le-a primit de la părinți. Pe de altă parte el este expus continuu unor schimbări, unor modificări în viață...în viața de familie, până la urmă. Și aici vreau ușor-ușor să avansăm cu discuția și să te întreb cum facem loc noilor parteneri în viața copiilor? Pentru că am comunicat, a înțeles, dar el este supus unui alt – hai să nu spun soc – dar unei alte schimbări. Cum facem? Cât de firească este apropierea și care crezi că ar fi abordarea sanatoasă, să spunem?

34:28 Urania: Sunt foarte multe condiții de bifat înainte să se întâmple treaba asta, acum ca să facem lucrurile ca la carte, evident. Într-o lume ideală, într-o lume ideală, lucrurile ar sta cam așa: doi părinți reușesc să facă din procesul despărțirii lor unul care, deși inevitabil va primi sentimente de rușine, de vinovăție – toți părinții care se despart le reclama, sunt acolo – reușesc să vorbească aceeași limbă, în sensul în care să-și pună punct relației, să se mute fiecare dintre ei într-o altă relație care este cea de părinte-părinte, e important, și în momentul în care relația de părinte-părinte e una funcțională, ca să nu spun cea mai bună, și lucrurile s-au așezat pe un fagăș normal în care celălalt părinte își vede copilul, își petrec timp împreună, cei doi părinți pot face un plan care să aibă macar două-trei săptămâni în avans, reușesc să se pună de acord cu privire la educația copilului, la ce urmează să facă, la activități și așa mai departe. Abia aici este momentul în care altcineva ar putea să intre în această poveste și regula aici este a pașilor marunți. Tiptil. De ce? Pentru că sunt foarte mulți oameni avizi după iubire. Evident că sunt într-un punct în care, ani de zile în spate, au fost frustrați, n-au fost văzuți, n-au fost valorizați, n-au fost respectați,

relatia n-a fost functionala, au foarte foarte multe nevoi neindeplinite si in momentul in care intalnesc pe altcineva si se indragostesc, evident ca, din nou, lumea se invarte in jurul acelei persoane si sunt atat de dornici: “Hai sa-mi intalnesti copilul! Hai sa vezi cum e, sa refacem familia!”, pentru ca adevarul este ca fiecare, nu fiecare, 90% dintre cei care ies dintr-o familie, divorteaza, isi cauta un nou partener de cuplu, vor din nou familia, tocmai pentru ca familia este in valorile lor, altminteri nu s-ar fi casatorit, n-ar fi facut copil. Deci cei mai multi, de fapt, se repartneriază, acum ca se recasatoresc sau nu formal, e mai puțin important. Dar cei mai multi isi cauta un nou partener sau o noua partenera. In schimb, hai sa ne gandim asa: daca noi avem, ca adulti, aceste sentimente fantastic de frumoase pana la urma fata de altcineva, asta nu inseamna ca si copilul le are. Adica...

36:56 Andrei: Exact!

36:57 Urania: Lucrurile stau foarte diferit pe partea aceea. Adica, copiii au nevoie de timp. Copiii au nevoie de timp, au nevoie sa inteleaga ca rolul celuilalt parinte este inca prezent, ca nu incercam sa le inlocuim mama sau tatal, nu incercam sa facem treaba asta. Au nevoie sa dezvolte o relatie cu aceasta noua persoana. Asadar aici avem de-a face cu politica de care ti-am spus, a pasilor marunti. Asta inseamna ca amintim acea persoana, vorbim un pic despre ea, dar nu prea elogios. Dupa care dam sansa celor doi sa se intalneasca intr-un spatiu neutru si, daca se poate, sa nu existe manifestari tandre vizibile inca de la inceput. Cred ca fiecare a inteles ce vreau sa spun. Incet-incet, pas cu pas. Asta nu inseamna ca nu exista si exceptii. Exista exceptii si de o parte si de alta. Stiu familii care s-au recompus in saptamani si cu patru-cinci copii pusi laolalta si lucrurile au functionat fantastic inca de la inceput. Stiu ca sunt copii care isi doresc ca mami sa aiba un nou partener si cauta activ. Adica sunt atat de draguti in ceea ce fac si se bucura foarte tare cand isi vad mama indragostita si fericita si bucuroasa. Pe cand sunt altii care resping cu desavarsire prezenta altcuiva langa parintele biologic. Asadar hai sa plecam de la situatia prezenta, de la cum arata relatia cu celalalt parinte, la copil si nevoile lui psihologice de baza, la varsta copilului. Sunt foarte multi factori de luat in calcul. Dar adevarul este ca a doua relatie, ca sa nu mai spun de a treia sau alt numar, este mult mai dificila decat prima. Tocmai pentru ca, asa cum am mentionat mai devreme, sunt tare in spate. E inca o relatie cu celalalt parinte, pe care inca o ai de gestionat si nu prea iti mai permiti sa mai dai gres. Adica, e mai dificil.

38:56 Andrei: Spuneai ca e varianta ideala, ca la carte.

39:00 Urania: Da.

39:01 Andrei: Si pana acum cred ca ai descris varianta ca la carte. Cred ca in realitate lucrurile se intampla – si e, de fapt, intrebare – intr-o avalansa. E o avalansa de emotii si din partea parintelui ramas singur care isi cauta, cum ai spus tu, cred ca uneori isi cauta sa umple acel loc ramas gol si cred ca aici se intampla de multe ori greseli, dar si pur si simplu, vrea sa traiasca cu senzatia ca nu s-a intamplat nimic rau si, de fapt, totul e OK si viata merge mai departe. Daca ar fi sa ne mutam din viata asta, cum ai spus tu, ideala sau din perspectiva ideala in perspectiva reala, cat de mari sunt diferentele?

39:40 Urania: Enorme!

39:41 Andrei: Enorme!

39:44 Urania: Enorme, enorme! Ce se intampla de foarte multe ori este ca ne cautam opusul a ceea ce am avut. Si asta pleaca din lipsa echilibrului fata de noi insine. Eu de aia am spus-o si o repet pe toate canalele posibile si de fiecare data cand am ocazia: daca nu lucrezi cu tine, sa intelegi ce sa intamplat in relatia pe care ai inchis-o sau in relatiile pe care le-ai inchis, pentru ca, serios, nu poate sa fie tot timpul celalalt de vina. “Celalalt e de vina, si celalalt, toti barbatii din viata mea, si toate femeile din viata mea!” La un moment dat e necesar sa te trezesti, sa te uiti un pic la tine. Pentru ca ce am vazut este ca cei mai multi oameni – nu spun ca sar din floare-n floare, ca suna ciudat, nu asta vreau sa spun – ci au relatii zig-zag-ate. Adica, au o relatie cu un om serios, atent, responsabil, dar evident ca fiecare om atent si responsabil are o parte negativa, care de obicei este...nu stiu, acea persoana e mai degraba plictisitoare, lipsita de creativitate, de spontaneitate, si o persoana se plictiseste in soiul asta de relatie, motiv pentru care isi cauta la polul opus pe cineva foarte spontan, foarte creativ, dar – ghici ce? – nu e responsabil. Si tot asa, schimbam un opus cu celalalt, pentru ca, de fapt, nu ne intelegem propriul echilibru. Si daca nu facem treaba asta, nici o relatie, de fapt, nu va functiona. Pentru ca ducem mai departe, in toate relatiile viitoare, pe noi insine, in primul rand, si toate lucrurile nerezolvate din spate. Ori mie asta mi se pare cel mai important si pasul catre maturitate, de fapt: sa lucrezi cu tine si abia apoi sa mergi mai departe, in cealalta relatie. Pentru ca da, realitatea asa arata. Cel putin a doua relatie, dupa cea de divort, odata ce au fost implicati copiii, are foarte multe sanse de esec. De aia, pentru ca este mult mai greu. E mult mai greu, e mai putina rabdare, copiii sunt acolo, prezenti de

fiecare data. Nu mai e sansa aceluia inceput cu cineva fara copii. Adica orice timp de cuplu trebuie strecurat. Nu mai poti sa ai nopti intregi in care sa stai de vorba si a doua zi sa fii fresh, nu mai poti sa pleci weekend-urile la mare sau la prieteni, party-uri...Sunt foarte putine sansele in care acest nou cuplu sa se poata cladi, crea, in absenta copiilor. Si un alt factor dificil pentru cuplul nou creat este faptul ca nu se ofera sansa acestei noi relatii sa plece de la zero. Si eu, cand spun sansa unei noi relatii de a pleca de la zero, inseamna sa alegi constient casa in care vei locui, pentru ca daca te muti in casa cuiva care a plecat din casa...intelegi ce zic? Adica e dificil sa...

42:39 Andrei: Nu e confortabil.

42:40 Urania: Nu e confortabil sa-ti muti camasile in dulapul care tocmai a fost eliberat sau rochiile pe umerasele care acum sunt goale. Si sansa acestui nou inceput inseamna, de fapt, o noua energie a noului cuplu. Si asta inseamna sa stii ce pastrezi si ce schimbi, inclusiv din prietenii pe care ii ai, pe care ii pastrezi, pe care ii lasi sa mearga, cum gestionezi relatia cu fosta familie, pentru ca in continuare copiii tai au niste bunici, care sunt parintii fostului. Si atunci, din nou, trebuie sa vezi cum faci cu treaba asta, fara sa-l lasi pe partenerul tau, noul partener, afara din povestea asta. E nevoie de foarte mult tact si de foarte multa munca.

43:24 Andrei: Da, eram sigur ca zona asta de realitate o sa fie foarte diferita. Dar, uite, ai zis la un moment dat si chiar ma gandeam in timp ce vorbeai, am facut asa o proiectie. In cazul mamelor singure care cunosc parteneri noi, acesti noi parteneri, nu stiu, ei devin noile repere ale profilului masculin pentru copil? Sau ancora copilului ramane tot in sufletul tatalui biologic? Pentru ca e greu. M-am gandit putin si e foarte greu.

43:58 Urania: Depinde foarte mult. Depinde foarte mult de echilibrul pe care mama cu copilul il au, de exemplu. Depinde foarte mult de prezenta tatalui biologic si de cat de model ii este el, de fapt. Depinde de cum reuseste femeia, mama, sa pastreze relatia copilului cu tatal lui. Pentru ca – o spun de foarte multe ori – femeia este direct responsabila de cum arata relatia copilului cu tatal, indiferent ca vorbim de o fetita sau de un baiat, faciliteaza cumva aceasta relatie. Inca de la nastere, o ajuta sa se intample, sa se cladeasca sau nu. Si in momentul in care ruptura se intampla, de foarte multe ori, femeia isi ia copilul. Si sunt, din nou, putine femei constiente care lucreaza la relatia copilului cu tatal si e in continuare prezent, chiar daca nu e prezent si fizic, chiar daca il vede o data la doua luni sau o data pe an. Si ii vorbeste frumos despre tatal lui si ii ofera, nu stiu,

momente in care sa vorbeasca despre el si sa-l simta prezent in el insusi. Ca de aia spun, un copil se simte echilibrat cand are aceste doua jumatați echilibrate. Doar ca de foarte multe ori dupa despartire, daca pana ieri copilul auzea lucruri de genul: “Vai, ce frumos! Ai ochii albastri ca ai mamei tale si esti puternic ca tatal tau!” si aude numai calitati, si dintr-o parte si din alta, brusc, are doi parinti care comenteaza de fata cu el, pe unul si pe celalalt, adica calitati pe care le are si aude din ce in ce mai des: “Esti dezordonat ca maica-ta! Niciodata nu ma asculti, esti exact la fel ca tatal tau, un egoist!” Si asta il face pe copil incet-incet sa se rupa. Dar daca tatal este prezent in continuare acolo si noul partener intelege ca rolul lui nu este de a-l inlocui pe tata, nu asta e rolul lui, rolul lui este in primul rand alaturi de aceasta femeie. Este rolul de cuplu si rolul de parinte-bonus, cum imi place mie sa spun, pentru copilul ei, e un parinte-bonus, dar nu-l inlocuieste pe parintele biologic, ii va fi prieten copilului si atunci lucrurile incep sa se aterne pe un fagas. Faptul ca un copil are parte de un alt model masculin, asta nu are decat sa-i fie benefic, daca evident modelul masculin este benefic, asa cum poate fi acolo un unchi sau bunicul. Deci rolurile pe care ceilalti le joaca in vietile copiilor nostri sunt foarte importante. E importante sa fie delimitate foarte clar. Acesta e bunicul. Acesta e partenerul meu, tatal tau bonus, acesta este tatal tau, acesta este varul tau si asa mai departe.

46:44 Andrei: Spuneai de delimitare si de parinte-bonus. Mi se pare interesanta exprimarea “parinte-bonus”.

46:49 Urania: Francezii au inventat-o. Mi-a placut cum suna. Da, pentru ca a spune cum folosim noi, in limba romana, “mama vitrega” sau “tata vitreg”, suna de la inceput ca si cum nu ai nicio sansa.

47:00 Andrei: Da, da, da! Rece, distant, da.

47:04 Urania: Da. Mai cu seama ca noi avem atat de multe povesti despre mama vitrega, incat nu vrei sa ai rolul de mama vitrega. Si atunci imi place asta cu “parinte-bonus”.

47:13 Andrei: Da. Parintele-bonus, in ochii mamei singure, e foarte important sa fie un parinte-bonus si sa se califice sau sa fie un partener cu care ea sa se inteleaga? Pentru ca asa cum ai spus anterior, putin mai devreme, e clar ca nu se mai pleaca de la acel moment zero. Se pleaca de la un alt moment, se construiește altfel. Pe de alta parte, am fost din nou foarte, foarte atent la ce ai

spus si e clar ca se construiesc catre aceasta zona de parinte-bonus si atunci relatia lor cum mai are loc sa se construiasca?

47:49 Urania: Depinde foarte mult de varsta copilului. Cunosc suficient de multe mame care au ramas singure cand copilul era foarte, foarte mic. Tatal a disparut. Sunt multi tati care dispar, mai mult decat mame care dispar. Asta este realitatea si nu numai in Romania. Peste tot se intampla asa. Si cunoscand pe cineva destul de devreme, in viata copilului destul de devreme, au lasat copilul, au lasat relatia sa se dezvolte ca si cum ar fi tata biologic. Au lasat copilul sa-i spuna "tata" acestui nou partener. Si cred ca lucrurile sunt in regula asa. Adica parintii nostri nu sunt doar "janitor"-ii, adevarul asta este. Daca e cineva care e alaturi de tine aproape din ziua intai, dar nu iti este parinte biologic, iti este ca si cum iti e parinte si indeplineste toate rolurile pe care parintele biologic le-ar juca in viata ta, atunci e OK sa-ti fie parinte si cu numele, adica "tata" sau "mama". In schimb, daca copilul are un parinte biologic si are o legatura cu parintele biologic, care este prezent in viata copilului, chiar daca, asa cum am spus, nu zilnic sau nu frecvent, atunci partenerul, parintele-bonus care apare in viata acestui copil, are un rol foarte bine definit. Si aici depinde foarte mult de implicarea fiecaruia. Cele mai multe femei si cei mai multi barbati care isi cauta o noua partenera sau un nou partener, isi cauta pe cineva care sa fie buna cu copiii sau bun cu copiii. Categorie ca nu iti mai cauti un partener doar pentru tine, pentru ca realizezi ca de indata ce acest om va fi prezent in viata ta, va interactiona cu copilul tau. Si atunci e important sa te uiti la acel om si din perspectiva acestor calitati: cum va fi cu copilul meu? Il vreau in preajma copilului meu? Cei mai multi oameni se uita la treaba asta. Dar cred ca, cu adevarat, sansa acestui nou cuplu creat este, in esenta, in a cauta – ca sa-ti raspund la intrebare – un partener pentru tine, nu neaparat un parinte pentru copilul tau. Pentru ca tu faci asta deja si daca exista, mai cu seama daca exista, parintele biologic prezent, ceea ce ai tu nevoie este un om pentru tine. Si de ce spun asta? Pentru ca in momentul in care un cuplu este bine sudat, functioneaza bine impreuna si este armonios, si copilul vede treaba asta, vede iubire, vede intelegere, vede respect, atunci si copilul e bine. Eu cred, din nou spun asta, eu cred cu tarie: cand noi suntem bine, si copiii nostri sunt bine. De aceea as sugera ca, mai degraba, cautarea sa fie inspre resudarea relatiei de cuplu, nu neaparat in inlocuirea celui alt parinte care a plecat din peisaj.

50:38 Andrei: Urania, vorbeam la un moment dat si am atins in cadrul discutiei noastre, zona asta de stima de sine la copii si cum sa construim in sufletul celor mici si ma gandeam, la un

moment dat, ca am vorbit despre faptul ca, uneori, unul dintre parinti, in momentul in care divorteaza sau decide sa mearga pe alt drum, simte ca da gres. Exista un moment de acest gen. Ce facem in acel moment cu stima noastra de sine? E clar ca e un moment dificil, e clar ca eu simt ca am dat gres, am ramas singur cu un copil. Ce i-ai sfatui tu pe acesti parinti pentru a-si pastra aceasta stima de sine, acest respect, acest echilibru? Pentru ca e dificil.

51:23 Urania: Uite, cred ca pentru fiecare dintre noi e important sa ne uitam la cutume, la asteptari, la felul in care, de fapt, se schimba societatea. Pentru ca traим cu totii cu aceasta asteptare si ne nastem in ea si ni se predica pe toate canalele ca ar trebui sa ne casatorim si sa ramanem impreuna cu acea persoana pana cand moartea ne va desparti. Si auzim treaba asta si dintr-o perspectiva religioasa, povestile ne spun acelasi lucru, cu printul si printesa care s-au casatorit si au trait fericiți pana la adanci batraneti. Dupa care povestea se incheie. Nu stim mai departe ce se intampla cu printul si printesa si cum anii de casnicie trec peste ei la fel de echilibrati cum i-au gasit in noaptea nuntii. Nu stim treaba asta. Dar avem aceasta asteptare fiecare dintre noi si parintii nostri au aceasta asteptare de la noi, si societatea are aceasta asteptare de la noi si, cumva, intr-adevar, toti – eu n-am cunoscut nici un om pana acum, divortat sau despartit, care sa spuna: “Ce bine c-am divortat!”. E cu “Ce bine c-am divortat!” daca ai iesit de acolo cu o greutate, dar exista un stigmat pe care oamenii divortati il au. Si e suficient sa-i spui unui prieten sau unui coleg de serviciu: “Am divortat” sau “Divortez” si imediat din partea cealalta vine: “Of, imi pare tare rau!”. Si parintele care iti spune: “Dar cine te mai ia pe tine, mama, cu doi copii? Dar unde o sa mai gasesti tu o fata care sa faca sarmale la fel de bune?” Glumesc si cred ca-mi dati voie sa fac treaba asta.

53:00 Andrei: Chiar te rog.

53:02 Urania: Pana la urma, asa este perceputa aceasta despartire, ca un esec. Si adevarul este ca ne uitam la o cu totul alta realitate acum. Adica nu numai ca 50% din cupluri se despart, asta in primii doi ani de relatie, dar unul din patru copii, in acest moment, este crescut fie intr-o familie monoparentala sau recompusa. Deci realitatea arata cu totul diferit si cercetarile demonstreaza ca millennials, bunaoara, ei nu vor o relatie pentru toata viata. Ei inteleg ca e ultradificil sa ai o relatie pentru toata viata. Si cei mai multi sociologi, psihologi, se pun de acord cu privire la faptul ca omenirea se muta intr-o noua realitate, adica a relatiilor monogame – se pare ca cu totii isi doresc treaba asta, inclusiv tinerii – a relatiilor monogame, dar succesive, adica cinci ani, opt

ani, cin'spe ani, patru ani, cat poate functiona o relatie in mod echilibrat, dar nu pentru toata viata. Pentru ca toata viata, ca sa ai o relatie pentru toata viata, ai nevoie sa muncesti toata viata la acea relatie. Pentru ca exact aici e problema, in "s-au casatorit si au trait fericiti pana la adanci batraneti". Dar daca nu lucrezi la acea relatie in fiecare zi, adica sa alegi constient, in fiecare zi, ca omul care e langa tine, langa care te-ai trezit, sa fie omul langa care vrei sa fii in ziua respectiva. Si a doua zi, te trezesti langa acelasi om in pat si, din nou, iti pui intrebarea: vreau sa fie acest om in viata mea? Si muncesti in fiecare zi la aceasta relatie, pentru ca altminteri, daca o pui in cui, "gata, ne-am casatorit, e OK, pot sa-mi vad de ale mele", nu functioneaza asa. Si eu cred ca asta ar trebui sa ne luam de pe umeri, ideea asta de esec si intelegerea faptului ca o relatie, asa cum am spus, este cea mai buna cale catre devenire, catre invatare, dar asta necesita munca. Chiar daca asta nu ne-a iesit, in urmatoarea sa ne propunem sa facem relatia constienta, sa muncim constient la ea. Si chiar daca si copiii nostri sunt angrenati in acest tavalug al despartirii noastre sau despartirilor – pentru ca sunt multi parinti care se despart a doua, a treia, a cincea oara – ei inteleg un lucru, copiii, prin prisma noastra: o relatie este facuta pentru doi oameni si fiecare tine de un capat al acestei relatii. Fiecare munceste la ea, in asa fel incat relatia sa fie in continuare durabila si se adauga la aceasta relatie si relatia de prietenie, si relatia de business – poate oamenii fac business-uri impreuna – si relatia de parinte-parinte ulterior. Si fiecare relatie in sine necesita munca separata, atentie separata, efort constient separat. Dar daca nu functioneaza, atunci tocmai pentru ca ai stima de sine, tocmai pentru ca te iubesti, tocmai pentru ca te respecti, tocmai pentru ca esti un om demn, alegi sa pleci. Tocmai pentru ca il iubesti pe celalalt, alegi sa-i dai drumul, cand intelegi ca nu e calea lui langa tine. Asta este constienta, din perspectiva mea, si n-are legatura cu "Stai acolo!", pentru ca... acte, pentru ca...nu stiu, casatorie si asa mai departe. Si e alegere constienta.

56:22 Andrei: Da. Provocari, provocari, la tot pasul. Urania, intr-adevar, viata merge mai departe si intotdeauna e o lupta care trebuie sa se duca pe toate palierele pe care intram si mi se pare foarte interesant modul in care tu expui aceasta viziune pe care ar trebui sa o avem asupra momentelor dificile din vietile noastre de parteneri, tati, parinti, mame si asa mai departe. Urania, pentru ca ne apropiem usor-usor, din pacate, de finalul acestei intalniri si acestei discutii, care pentru mine, personal, a fost extrem de interesanta – iti spun sincer – vreau sa-ti adresez o intrebare pe care am adresat-o tuturor invitatilor, prietenilor nostri de aici, din cadrul podcast-

ului “Childlife: provocari de parinte” si anume: care crezi tu ca va fi cea mai mare provocare sau care a fost cea mai mare provocare de parinte pentru tine?

57:28 Urania: Ce frumoasa e intrebarea ta! Si imi pare atat de rau ca ne apropiem de final incet-incet. Da, intotdeauna uit cat de repede trece timpul cand vorbesc despre lucruri care imi plac, pe care le simt ale mele. Cea mai mare provocare a fost si este, pentru mine, exact aceea pe care am mentionat-o ceva mai devreme: intelegerea faptului ca copilul meu nu-mi apartine, pentru ca eu cred ca asta inseamna, de fapt, a fi un parinte constient. Sa intelegi ca toate calitatile pe care le vezi in copilul tau – eu cand spun calitati ma refer la toate calitatile pe care unii le vor cataloga a fi plusuri sau minusuri sau calitati si defecte – eu le vad doar calitati, cu totul, pentru ca suntem extrem de diferiti. Toate aceste calitati te contin si pe tine si il contin si pe celalalt parinte. Si, pentru mine, cea mai mare provocare a fost tocmai sa inteleg ca acest copil nu-mi apartine mie si nu-i apartine nici tatalui lui si sa vad in el toate acele lucruri ale mele, pe care mie nu mi le suport, si sa inteleg ca-mi este oglinda si ca am de lucrat cu mine, tocmai pentru a putea sa-l iubesc neconditionat pe el. Si, odata in plus, tocmai pentru ca m-am despartit de tatal lui atat de devreme si am lucrat la aceasta relatie de parinte-parinte si prieteni, sa vad acele comportamente pe care le are si care sunt atat de ale tatalui lui, atat de ale lui, si sa le iubesc si pe alea. Si sa inteleg ca in tot acest proces am devenit mai buna, am devenit mai toleranta si am inteles ca am de lucrat la mine in fiecare zi si sunt intr-un santier continuu. Si cea mai mare provocare pentru mine, pana la urma, asta este: sa ma uit autentic si deschis la aceasta relatie pe care o am cu copilul meu si sa-i multumesc in fiecare zi ca ma invata cat de multe lucruri mai am de lucrat la mine.

59:26 Andrei: Wow! E o provocare mare, dar sunt convins ca intotdeauna se vor gasi acele solutii si orice provocare, de fapt, va da nastere la altele si altele. De fapt, viata intreaga e o provocare, insa mi-a placut foarte mult cum ai descris. Si tin minte, pun asa un pin, il pun undeva pe o tabla in memoria mea, imi voi aduce aminte. Mi-a placut foarte mult ceea ce ai spus despre provocare. Urania, o ora plina de vorbe frumoase, de lucruri deschise si sincere si, cred ca, de sfaturi foarte utile pentru cei care ne asculta, pentru ca stim ca sunt multi cei interesati de astfel de subiecte. Am primit multe intrebari legate de cum abordam aceste teme. Unele dintre ele le-am discutat noi astazi si cred ca am facut-o cu mare deschidere si sinceritate si-ti multumesc.

01:00:25 Urania: Eu multumesc foarte mult pentru oportunitate. Sa fie cu folos pentru toti cei care ne asculta!

01:00:30 Andrei: Iti multumim din suflet, Urania.